

LGD--4101-011-04-2014

P/14/056

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/056 – „Organizacja i utrzymanie kąpielisk oraz miejsc wykorzystywanych do kąpieli”.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Joanna Andrzejewska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90471 z 28 maja 2014 r. oraz nr 90499 z 7 lipca 2014 r. 2. Witold Dąbrowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90472 z 28 maja 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Słupsku, ul. Piotra Skargi 8, 76-200 Słupsk (dalej: „PSSE”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Włodzimierz Sławny Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku (dalej: „PPIS”) ¹ (dowód: akta kontroli str. 5-7)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² działania PPIS w zakresie wypełniania wymagań przepisów prawa dotyczących prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli oraz wykonywania obowiązków informacyjnych i sprawozdawczych w latach 2012-2014 (do 30 czerwca).

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Podstawą oceny pozytywnej jest:

- poprawne sprawowanie nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli położonych na terenie Powiatu Słupskiego. Próbkę wody pobierane i badane były w terminach, o których mowa w ustawie Prawo wodne³ oraz w terminach zgodnych z harmonogramami wynikającymi z zawartych umów;
- prawidłowe informowanie organizatorów kąpielisk i miejsc wyznaczonych do kąpieli w przypadkach stwierdzenia zagrożeń oraz podawanie tych informacji do środków masowego przekazu;
- prawidłowe wykonywanie obowiązków sprawozdawczych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli w Powiecie Słupskim

1.1. W latach 2012-2014 (do 30 czerwca) w Powiecie Słupskim funkcjonowały dwa kąpieliska i dziewięć miejsc wykorzystywanych do kąpieli.

¹ Do 5.12.2012 r. PPIS była Maria Szróbka

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Prawo wodne – ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r., poz. 145 ze zm.)

Obydwa kąpieliska morskie zlokalizowane były na terenie miasta Ustka (Kąpielisko Ustka Zachód i Kąpielisko Ustka Wschód). Ich organizatorami byli: Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ustce⁴ - w 2012 r. i 2014 r., a Miasto Ustka – w 2013 r.

Z dziewięciu miejsc wykorzystywanych do kąpeli:

- pięć było zlokalizowanych na terenie Gminy Ustka (wszystkie na obszarze morskim – Przewłoka, Poddąbie, Dębina, Rowy Zachód, Rowy Wschód). Ich organizatorem była Gmina Ustka;
- dwa na terenie Gminy Kępice (śródlądowe – Oblężę i Korzybie). Ich organizatorem był Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kępicach;
- jedno na terenie Miasta Słupsk (śródlądowe – Staw im. Józefa Trendla). Jego organizatorem był Słupski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Słupsku;
- jedno na terenie Gminy Smołdzino (na obszarze morskim – Czołpino). Jego organizatorem była Gmina Smołdzino.

Kąpieliska znajdowały się na terenie jednej gminy, a miejsca wykorzystywane do kąpeli na terenie czterech gmin.

(dowód: akta kontroli str. 8-10)

W 2011 r. na terenie działania PPIS wyznaczonych było siedem kąpielisk i cztery miejsca wykorzystywane do kąpeli. W 2012 r. liczba kąpielisk uległa zmniejszeniu do dwóch, pozostałe kąpieliska (w Przewłoce, Poddąbiu, Dębinie, Rowach Zachód i Rowach Wschód) zaczęły funkcjonować jako miejsca wykorzystywane do kąpeli. Zmniejszenie liczby kąpielisk nie było spowodowane pogorszeniem ich stanu sanitarnego.

(dowód: akta kontroli str. 8-11, 272-274)

1.2. Łącznie gminy zarządzały sześcioma miejscami wykorzystywanymi do kąpeli, a gminne jednostki organizacyjne zarządzały dwoma kąpieliskami i trzema miejscami wykorzystywanymi do kąpeli.

(dowód: akta kontroli str. 34-43)

1.3. W obszarze działania PPIS w badanym okresie funkcjonowały dwa kąpieliska na terenie Miasta Ustka.

PPIS otrzymywał corocznie od Burmistrza Miasta Ustka do zaopiniowania projekty uchwał Rady Miasta Ustka w sprawie wykazu kąpielisk, które obejmowały każdorazowo dwa kąpieliska (Ustka Wschód i Ustka Zachód), wraz z załącznikami graficznymi obejmującymi ich granice. Do projektów uchwał dołączono wnioski organizatora kąpielisk o umieszczenie w wykazie kąpielisk wydzielonego fragmentu wód powierzchniowych, na których planuje się utworzyć kąpielisko. Organizator każdorazowo załączał do wniosku: decyzję Starosty Słupskiego Nr 14/11 z dnia 14.01.2011 r. umarzającą postępowanie w sprawie udzielenia Gminie Miejskiej Ustka pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie kąpieliska morskiego⁵, profil wody, ocenę jakości wody i klasyfikację wody.

Wszystkie wnioski zawierały dane i załączniki, o których mowa w art. 34 a ust. 3 i 4 Prawa wodnego.

Projekty uchwał wpłynęły do Inspektoratu: 17.04.2012 r., 15.04.2013 r. oraz 2.04.2014 r.⁶.

(dowód: akta kontroli str. 44-226)

⁴ Jednostka organizacyjna Gminy Ustka.

⁵ W uzasadnieniu podano, że nie zostaną wykonane trwałe konstrukcje, a przewidziane do wykonania kąpielisko nie spełnia kryteriów określonych w art. 9 ust. 1 pkt 19 lit. h Prawa wodnego, w związku z czym dalsze postępowanie w tej sprawie organ uznał za bezprzedmiotowe.

⁶ Zgodnie z art. 34a ust. 9 powinny zostać przekazane do zaopiniowania najpóźniej do 15 kwietnia.

1.4. W kontrolowanym okresie PPIS wydał dwie pozytywne opinie (19.04.2012 r. i 9.04.2014 r.) do projektów uchwał Rady Miasta Ustka. Obie wydano w terminie przewidzianym w art. 34a ust. 9 ustawy Prawa wodnego, tj. w ciągu 14 dni od otrzymania projektów uchwał. W 2013 r. PPIS nie wydał opinii, akceptując w ten sposób projekt uchwały.

(dowód: akta kontroli str. 44, 177)

1.5. Uchwały Rady Miasta Ustka, dotyczące kąpielisk Ustka Wschód i Ustka Zachód zawierające informację o liczbie uchwalonych kąpielisk wraz z ich wykazem, były przekazywane do PPIS:

- Uchwała Nr XXII/202/2012 z dnia 31 maja 2012 r. (brak daty wpływu);
- Uchwała Nr XXXV/303/2013 z dnia 28 maja 2013 r. wpłynęła 17.06.2013 r.;
- Uchwała Nr XLVII/412/2014 z dnia 29 maja 2014 r. wpłynęła 11.06.2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 118-126, 227-239, 242-248)

W latach objętych kontrolą Rada Miasta Ustka corocznie wyznaczała, jako sezon kąpielowy, okres od 15.06 do 15.09.

(dowód: akta kontroli str. (118, 228, 243)

1.6. W 2012 r. PPIS wyznaczył dla każdego z ww. kąpielisk po dwa punkty poboru prób wody do badań. Punkty zostały wyznaczone po jednym przy każdym wejściu do portu Ustka oraz w skrajnych punktach kąpieliska, co odpowiadało dyspozycji § 4 rozporządzenia w sprawie nadzoru nad jakością wody⁷. W badanym okresie położenie tych punktów nie uległo zmianie.

(dowód: akta kontroli str. 240-241)

Organizator obydwu kąpielisk (Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ustce) corocznie uzgadniał z PPIS, w terminie do 15 czerwca, harmonogram pobierania prób wody do badań. Harmonogram ten spełniał wymogi art. 163a ust. 1 Prawa wodnego, tj. dla każdego kąpieliska ustalone zostały terminy pobierania i analizy nie mniej niż czterech próbek w sezonie kąpielowym, a przerwa pomiędzy badaniami każdorazowo nie przekraczała jednego miesiąca.

(dowód: akta kontroli str. 249-260)

1.7. Organizator kąpielisk przekazał PPIS wyniki badań wody jedynie w 2012 r. (badania wewnętrzne były wykonywane poza Inspektorem, przez Saur Neptun Gdańsk SA), natomiast w 2013 r. i 2014 r. organizator kąpielisk zawarł z PPIS umowy na wykonanie badań w ramach kontroli wewnętrznej.

Wszystkie próbki w badanym okresie pobrane zostały w terminie wynikającym z harmonogramu.

Wykonanie w latach 2013-2014 (I półrocze) badań w ramach kontroli wewnętrznej i przekazanie wyników odbywało się w terminie 2-4 dni od pobrania próbki. Bieżąca ocena jakości wody przez PPIS wydawana była równocześnie z przekazaniem wyników badań przez laboratorium lub w następnym dniu.

W 2012 r. organizator kąpielisk zawarł umowę na wykonywanie badań laboratoryjnych z firmą Saur Neptun Gdańsk S.A. (laboratorium zatwierdzone przez Państwowego Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego), a wyniki tych badań przekazywał PPIS. Próbkę pobierane były zgodnie z przyjętym harmonogramem. Od pobrania próbki wody do przekazania wyników badania PPIS upływało 6-14 dni. W wyjaśnieniu PPIS wskazał, iż organizatorzy kąpielisk przekazywali sprawozdania z badań próbek wody z opóźnieniami, przedstawiciele PPIS przypominali telefonicznie organizatorom o tym obowiązku. Organizatorzy

⁷ rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2011 r. Nr 86, poz. 478).

wyjaśniali, że opóźnienie jest związane z przepisami finansowymi, bowiem zapłata za usługę mogła być dokonana w ostatnim dniu terminu płatności.

Wszystkie bieżące oceny jakości wody (badania wewnętrzne) wykonane w latach 2012-2014 (I półrocze) były przekazywane drogą e-mailową do organizatora kąpieliska w dniu dokonania oceny przez PPIS.

(dowód: akta kontroli str. 255-264, 275-276, 392-398, 400-401, 464-465)

1.8. Organizatorzy wszystkich dziewięciu miejsc wykorzystywanych do kąpieli zlecali w latach 2012-2014 (I półrocze) PPIS wykonywanie badań wewnętrznych wody. Załącznikami do zleceń były harmonogramy badań wody, w których uwzględniono dwukrotne wykonywanie badań wody – pierwsze w terminie do 14 dni przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, a drugie badanie w trakcie jego trwania.

Wszystkie badania zostały wykonane zgodnie z harmonogramami.

(dowód: akta kontroli str. 285-297)

1.9. W badanym okresie PPIS nie stwierdził pogorszenia jakości wody w kąpieliskach, a jedynie w 2013 r. istniało podejrzenie wystąpienia sinic, jednak ich obecności nie stwierdzono.

Pogorszenie jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli wystąpiło w 2012 r. (odnotowano sinice w Obłężu w jednym badaniu wykonanym w ramach kontroli urzędowej i dwóch badaniach w ramach kontroli wewnętrznej) oraz w 2013 r. (odnotowano sinice w Obłężu - podczas czterech badań wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej i w Korzybiu - podczas badania wykonanego w ramach kontroli wewnętrznej).

W 2014 r. (I półrocze) nie odnotowano pogorszenia jakości wody.

Laboratorium PSSE w badanych próbkach wody nie podaje poziomu lub stężenia sinic, a jedynie fakt ich wystąpienia.

Badania jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli zostały przeprowadzone po uprzednim ogłoszeniu zakazu kąpieli przez ich organizatorów i powiadomieniu przez nich PSSE. Na podstawie wyników badań PPIS wydawał, zgodnie z przepisem art. 34e Prawa wodnego, każdorazowo bieżące oceny jakości wody (w 2012 r. – w dwóch, a w 2013 r. – w pięciu przypadkach), w których stwierdzał nieprzydatność wody do kąpieli. Odwołanie zakazu następowało po przeprowadzeniu kolejnego badania i wydaniu bieżącej oceny jakości wody dopuszczającej do kąpieli.

(dowód: akta kontroli str. 298-392)

1.10. PPIS przeprowadził w kąpieliskach trzy kontrole urzędowe w sezonie kąpielowym w 2012 r., cztery - w 2013 r. i dwie kontrole w 2014 r. (do 30 czerwca).

W miejscach wykorzystywanych do kąpieli przeprowadzono w 2012 r. dwie kontrole urzędowe (Obłęże), a w 2013 r. – pięć takich kontroli (Przewłoka, Poddąbie, Dębina, Rowy Zachód, Rowy Wschód).

(dowód: akta kontroli str. 266-271, 299-316)

Kontrole urzędowe, spowodowane podejrzeniem pojawienia się w wodzie sinic, przeprowadzono w kąpieliskach w dniach 3.08.2013 r. (kąpielisko Ustka Zachód i Ustka Wschód) i 25.07.2012 r. (Ustka Wschód).

(dowód: akta kontroli str. 266-274, 299-316)

1.11. W każdym badanym roku PPIS dokonywał bieżących ocen jakości wody, a po zakończeniu sezonu kąpielowego (2012 i 2013 r.) - sezonowej oceny jakości wody w obydwu kąpieliskach, realizując obowiązek wynikający z § 6 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru nad jakością wody.

PPIS nie stwierdził w żadnym z kąpielisk jakości wody niespełniającej wymagań.

(dowód: akta kontroli str. 266-271, 299-316, 453-463)

1.12. PPIS nie przeprowadził klasyfikacji wód, o której mowa w § 8 rozporządzenia w sprawie nadzoru nad jakością wody, w żadnym z kąpielisk. Zgodnie z § 6 ust.1 pkt 3 tego rozporządzenia czteroletnią oceną jakości wody przeprowadza się na podstawie co najmniej 16 próbek, a w żadnym z obszarów wodnych ilość taka nie została pobrana (od wejścia w życie rozporządzenia w sprawie nadzoru nad jakością wody nie minęły cztery sezony kąpielowe).

(dowód: akta kontroli str. 272-274)

1.13. W miejscach wykorzystywanych do kąpieli PPIS dokonał w 2012 r. ogółem 21 bieżących ocen jakości wody (§ 7 rozporządzenia w sprawie nadzoru nad jakością wody), a w 2013 r. - 27 takich ocen. W 2014 r. (do 30 czerwca) nie przeprowadzono żadnej bieżącej oceny jakości wody.

Wodę nieprzydatną do kąpieli z uwagi na wystąpienie sinic PPIS stwierdził w siedmiu przypadkach, a miejsca wykorzystywane do kąpieli zostały zamknięte przez organizatora do odwołania (powtórne badanie przeprowadzono po ustąpieniu sinic). NIK pozytywnie ocenia podjęte przez PPIS działania w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 299-316)

1.14. Zadania związane ze sprawowaniem nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli wykonywane były przez sześć osób (z czego jedna od 30.05.2013 r. przebywa na urlopie wychowawczym).

(dowód: akta kontroli str. 12-31)

Zasoby kadrowe i sprzętowe, jakimi dysponował Inspektorat były, zdaniem PPIS, wystarczające dla wykonywania zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli funkcjonujących na terenie Powiatu Słupskiego

(dowód: akta kontroli str. 32-33)

W działalności PPIS w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁸ działalność PPIS w zbadanym zakresie.

2. Współpraca z organami wykonawczymi gmin oraz organizatorami kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli

Opis stanu faktycznego

W latach 2012 – 2014 (do 30 czerwca) PPIS współpracował z organizatorami kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli w zakresie realizacji przepisu art. 163 ust. 4 Prawa wodnego dotyczącego prowadzenia kontroli wewnętrznej.

W latach 2012 – 2014 (30 czerwca) PPIS nie nałożył żadnej grzywny związanej z niewłaściwą jakością wody w tych obszarach.

(dowód: akta kontroli str. 285-297, 374-383)

W działalności PPIS w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność PPIS w zbadanym zakresie.

3. Wykonywanie obowiązków informacyjnych

Opis stanu faktycznego

Realizując przepis art. 34e ust. 2 Prawa wodnego PPIS przekazywał niezwłocznie organizatorom informacje z kontroli urzędowych dotyczących oceny jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli.

⁸ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

PPIS niezwłocznie, bez względu na wynik badania, każdorazowo informował odpowiedniego wójta, burmistrza, prezydenta miasta oraz organizatora kąpieliska lub miejsca wykorzystywanego do kąpieli o wynikach przeprowadzonych badań wody, zgodnie z art. 34e ust. 1 Prawa wodnego.

(dowód: akta kontroli str. 285-297, 317-391, 399)

Ponadto PPIS przekazywał bieżącą ocenę jakości wody do miejscowej prasy i radia oraz do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku, Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Powiatowego i Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

(dowód: akta kontroli str. 285-297)

W działalności PPIS w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność PPIS w zbadanym zakresie.

4. Wykonywanie obowiązków informacyjnych wobec Wojewódzkiego i Głównego Inspektora Sanitarnego

Opis stanu faktycznego

W latach 2012 – 2014 (do 30 czerwca) nie nastąpiło zawieszenie harmonogramu poboru prób wody w kąpieliskach.

(dowód: akta kontroli str. 261-267)

Zgodnie z art. 163c ust. 1 Prawa wodnego PPIS gromadził, weryfikował, analizował i oceniał dane uzyskane w wyniku kontroli jakości wody w kąpieliskach.

PPIS przekazywał corocznie do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Gdańsku informacje dotyczące sezonu kąpieliskowego. Do Głównego Inspektoratu Sanitarnego dane przekazywane były za pomocą Serwisu Kąpieliskowego. Inspektorat nie zgłaszał uwag do przekazywanych sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str. 402-452)

W działalności PPIS w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność PPIS w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Gdańsk, dnia 05 września 2014 r.

Kontroler
Joanna Andrzejewska
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

podpis